

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marcely Kučerové a soudců Mgr. RNDr. Jany Zaoralové a Mgr. Blanky Fauré v právní věci

žalobkyně: **Ing. M. J.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená advokátem JUDr. Viktorem Pakem
sídlem Francouzská 28, 120 00 Praha 2

proti
žalovaným:: **1.ALD Automotive s.r.o.**, IČO 61063916,
sídlem U Stavoservisu 527/1, 108 00 Praha 10
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Pavlem Kejlou
sídlem Washingtonova 1624/5, 110 00 Praha 1
2.Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, IČO: 47116617
sídlem Pobřežní 665/21, 186 00 Praha 8

o 2 500 000 Kč s příslušenstvím a o 71 921 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalované 1/ a žalované 2/ proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 25. října 2019, č. j. 9 C 349/2017-362,

takto:

- I. Rozsudek soudu I. stupně se ve výroku III., se v části, již byla žalované 1/ uložena povinnost zaplatit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872 382 Kč za dobu od 18. 12. 2018 do 10. 4. 2019, a ve výroku V. jímž byla žalované 1/ uložena povinnost zaplatit

žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872 382 Kč za dobu od 10.10.2017 do 17.12. 2018, **mění** tak, že se žaloba **zamítá**.

- II. Žalobkyně a žalovaná 1/ nemají navzájem právo na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně.
- III. Žalobkyně je povinna zaplatit žalované 1/ na náhradu nákladů odvolacího řízení 36.122 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku, k rukám advokáta Mgr. Ing. Pavla Kejly.

Odůvodnění:

- 1) Žalobkyně uplatnila žalobou došlou soudu I. stupně dne 17. 10. 2017 vůči žalované 1/ jako provozovateli vozidla, jehož provozem jí byla (v důsledku úrazu utrpěného žalobkyní při dopravní nehodě) způsobena újma na zdraví, nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění, zaplacením částky 2 500 000 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši z této částky od 10. 10. 2017 do zaplacení. Na základě výzvy soudu I. stupně k opravě a doplnění tvrzení ve vztahu k jednotlivým nárokům (ztížení společenského uplatnění, další nemajetková újma), k doplnění vyčíslení jednotlivých nároků s odůvodněním požadované výše, uvedla, že z titulu ztížení společenského uplatnění požaduje částku 2 300 000 Kč (na základě tvrzení, že přes komplexní rehabilitační a neurologickou léčbu trpí chronickou neztížitelnou bolestí pohybového ústrojí, jež omezuje možnost chůze na delší vzdálenost, má podstatně omezen rozsah a výkon každodenních aktivit pro bolest zad, jež se šíří do pravé dolní končetiny, a pro nemožnost setrvat déle v jedné poloze, a nemůže využívat MHD z důvodu rizika pádu a je odkázána na osobní automobil) a z titulu další nemajetkové újmy požaduje částku 200 000 Kč (na základě tvrzení, že pro závažné následky dopravní nehody byla více jak dva měsíce hospitalizována, od 8. 10. do 2. 11. 2015 byla ležící, nesoběstačná v úkonech elementární sebeobsluhy, což snášela mimořádně úporně a po celou dobu hospitalizace byla traumatizovaná tzv. flashbacky nehody, nespavostí, pocity úzkosti, smutku, nespravedlnosti, naprosté bezmoci a ponížení a strachem o život).
- 2) Řízení v této věci bylo podle § 12 o.s.ř. spojeno s řízením o nároku žalobkyně na náhradu bolestného, vycházejícím z těžce škodné události, které bylo původně u soudu I. stupně vedeno pod sp. zn. 26 C 404/2017. Tento nárok uplatnila žalobkyně vůči žalované 1/ žalobou došlou soudu I. stupně dne 5. 12. 2017; domáhala se zaplacení částky 74 875 Kč s úrokem z prodlení v zákonné výši z této částky od 21. 11. 2017 do zaplacení. Částka 74 875 Kč představuje rozdíl mezi částkou 204 846 Kč, kterou žalobkyně požadovala zaplatit na náhradu bolestného na základě posudku znalce MUDr. Pavla H., PhD., MHA, který pořídila, a částkou 129 971 Kč, kterou jí na náhradu bolestného již dříve vyplatila žalovaná 2/ na základě (žalobkyní porízeného a žalovanou 2/ bezrozporně akceptovaného) posudku znalce MUDr. S. Poté, kdy žalovaná 2/ v souladu se závěry vlastního znalce MUDr. Evžena H., CSc., MBA, vyplatila náhradu bolestného 132 925 Kč (resp. neuhrazený rozdíl 2 954 Kč), zůstal po částečném zpětvzetí žaloby předmětem řízení nárok žalobkyně na zaplacení bolestného ve výši 71 921 Kč.
- 3) Všechny uvedené nároky (nárok na zaplacení náhrady za ztížení společenského uplatnění 2 300 000 Kč, na náhradu další nemajetkové újmy 200 000 Kč a na náhradu bolestného 71 921 Kč, požadovala žalobkyně později (na základě podání ze dne 27. 12. 2018, jímž žalobkyně navrhla povolení vstupu žalované 2/ do řízení jako dalšího účastníka na straně žalované) rovněž proti žalované 2/, jako pojistiteli odpovědnosti žalované 1/ za škodu způsobenou provozem vozidla podle zákona č. 168/1999 Sb.; navrhla připuštění přistoupení žalované 2/ do řízení na straně žalované, s tím, aby povinnost zaplatit žalobkyni náhradu bolestného, náhradu za ztížení společenského uplatnění a náhradu další nemajetkové újmy byla žalovaným 1/, 2/ uložena v režimu tzv. nepravé solidarity, tj. že plněním jedné ze žalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhé z nich.

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Charvátová

- 4) Žalovaná 1/ založila obranu proti žalobě na námitce nedostatku pasívní věcné legitimity. Tvrdila, že je leasingovým pronajímatelem škodícího vozidla, tedy neprovozuje dopravu, nýbrž je poskytovatelem finančních služeb; dovozovala, že ji za těchto okolností nelze považovat za provozovatele vozidla a nositele objektivní odpovědnosti za škodu způsobenou jeho provozem podle § 2927 o.z.; žalovaná 1/ dále namítala, že má se žalovanou 2/ uzavřenou smlouvu o pojištění z odpovědnosti za škodu způsobenou provozem (konkrétního škodícího) vozidla a že žalovaná 2/, kterou kontaktovala s informací o nárocích žalobkyně, byla připravena s žalobkyní ve věci náhrady jakékoli újmy vzniklé v důsledku jednat, avšak žalobkyně neumožnila likvidaci pojistných událostí, když žalované 2/ neposkytla souhlas s vyšetřením znalcem žalované ani souhlas s nahlížením do kompletní zdravotní dokumentace. K výzvě k zaplacení částky 2 500 000 Kč na náhradu za ztížení společenského uplatnění žalobkyně nepřipojila žádné podklady prokazující oprávněnost nároku a jeho přiměřenost.
- 5) Žalovaná 2/ uvedla, že stejně jako z předmětné škodné události plnila žalobkyni jako pojistitel žalované 1/ náhradu věcné škody (2 965 Kč) a nespornou částku bolestného (132 925 Kč), nemá ničeho proti uhrazení nároků na náhradu za ztížení společenského uplatnění a další nemajetkové újmy, v případě, že tyto nároky žalobkyně řádně doloží tak, aby bylo možné provést příslušné šetření; prozatím však nebyl žalobkyni dán žádný podklad sloužící k tomu, aby mohl být učiněn tento závěr.
- 6) Soud I. stupně rozhodl o žalobě shora označeným rozsudkem; uložil žalovaným 1/, 2/ povinnost zaplatit žalobkyni bolestné ve výši 71 921 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,05 % ročně z této částky od 18. 12. 2018 do zaplacení s tím, že plněním jedné z žalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhé žalované (výrok IV), a žalované 1/ dále uložil povinnost zaplatit žalobkyni zákonný úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z bolestného 71 921 Kč od 21. 11. 2017 do 17. 12. 2018 (výrok VI.), dále uložil žalovaným 1/, 2/ povinnost zaplatit žalobkyni náhradu za ztížení společenského uplatnění ve výši 872 382 Kč od 18. 12. 2018 do zaplacení s tím, že plněním jedné z žalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhé žalované (výrok III), a žalované 1/ dále uložil povinnost zaplatit žalobkyni zákonný úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z náhrady za ztížení společenského uplatnění 872 382 Kč od 10. 10. 2017 do 17. 12. 2018 (výrok V.); ve zbývající části žalobu zamítl, tj. pokud se žalobkyně domáhala uložení povinnosti žalovaným 1/,2/ zaplatit jí náhradu za ztížení společenského uplatnění a další nemajetkovou újmu částku celkem ve výši 1 627 618 Kč spolu s úrokem z prodlení v zákonné výši 8,05 % ročně z této částky od 18. 12. 2018 do zaplacení s tím, že plněním jedné z žalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhé žalované (výrok I.), a uložení povinnosti žalované 1/ zaplatit žalobkyni zákonný úrok z prodlení ve výši 8,05 % ročně z částky 1 627 618 Kč od 10. 10. 2017 do 17. 12. 2018 (výrok II.). Soud I. stupně dále rozhodl o nákladech řízení mezi účastníky navzájem a o soudním poplatku; uložil žalovaným 1/, 2/ povinnost zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce náhradu nákladů řízení ve výši 330 882,60 Kč, a to do 3 dnů od právní moci rozsudku, s tím, že plněním jedné z žalovaných zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhé žalované (výrok VII.) a povinnost společně a nerozdílně v téže lhůtě zaplatit České republice na účet Obvodního soudu pro Prahu 10 částku ve výši 47 216 Kč (výrok VIII.).
- 7) Uplatněné nároky posoudil podle § 2927 a § 2958 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, (dále jen „o. z.“) a podle § 9 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů, (dále jen „zákon o pojištění odpovědnosti“). Žalobu shledal důvodnou vůči žalovaným 1/, 2/ co do náhrady za bolest ve výši 71 921 Kč a náhrady za ztížení společenského uplatnění ve výši 872 386 Kč, které vyplynuly z posudku zpracovaného v souladu s Metodikou k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, jejíž základní východiska byla publikována pod č. 63/2014 Sbírkou soudních rozhodnutí a stanovisek (dále jen „Metodika“) znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví soudní lékařství a stanovení

nemateriální újmy na zdraví (od 1. 1. 2021 „hodnocení míry bolesti a funkčních schopností při újmách na zdraví“).

- 8) K žalobkyní požadovanému úroku z prodlení s plněním náhrad mezi žalobkyní a žalovanou 1/ soud I. stupně uvedl, že splatnost nároku na bolestné nastala vůči žalované 1/ na základě výzvy učiněné emailem ze dne 23. 11. 2017, s požadavkem za zaplacení doplatku bolestného ve výši 74 875 do 5 dnů od doručení, tj. do 20. 11. 2017; splatnost nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění nastala vůči žalované 1/ na základě výzvy učiněné dopisem ze dne 2. 10. 2017, s požadavkem za zaplacení částky 2 500 000 Kč do 5 dnů od doručení, tj. do 9. 10. 2017 Soud I. stupně proto přiznal žalobkyni vůči žalované 1/ vedle nároku na zaplacení bolestného 71 921 Kč i nárok na zákonný úrok z prodlení dle § 1968 a § 1970 o.z., od 21. 11. 2017 do zaplacení, a vedle nároku na zaplacení náhrady za ztížení společenského uplatnění 872 382 Kč i nárok na zákonný úrok z prodlení dle § 1968 a § 1970 o.z., od 10.10.2017 do zaplacení.
- 9) K žalobkyní požadovanému úroku z prodlení s plněním náhrad mezi žalobkyní a žalovanou 2/soud I. stupně citoval § 9 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb., podle něhož je plnění pojistitele splatné do 15 dnů, jakmile pojistitel skončil šetření nutné k zjištění rozsahu jeho povinnosti plnit nebo jakmile pojistitel obdržel pravomocné rozhodnutí soudu o své povinnosti poskytnout pojistné plnění; povinnost k plnění nároků na bolestné a na náhradu za ztížení společenského uplatnění však žalované 2/ uložil bez vazby na závěr o této rozhodné skutečnosti počínajíc dnem 18. 12. 2018, když dospěl k závěru, že splatnost obou nároků vyvolala žalobkyně zasláním výzvy k plnění žalované 2/ ze dne 6. 12. 2018 k úhradě částky 2 571 921 Kč do 5 dnů od doručení výzvy, které nastalo dne 11. 12. 2018.
- 10) O nákladech řízení ve vztahu mezi účastníky navzájem bylo rozhodnuto podle § 142 odst. 3 a § 142a odst. 1 o.s.ř., když rozhodnutí o výši plnění záviselo na znaleckém posudku a úvaze soudu; soud I. stupně žalobkyni přiznal vůči žalovaným 1/, 2/ rovněž náhradu nákladů spojených s uplatněním nároků a to za znalecký posudek MUDr. H. (5 000 Kč) a za znalecký posudek č. 6/2019 MUDr. B. (10 000 Kč podle vyúčtování ze dne 13. 5. 2019). Povinnost hradit soudní poplatek přešla podle § 2 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích v důsledku věcného osvobození od poplatkové povinnosti podle § 11 odst. 2 písm. d) cit. zákona na žalované. Soudní poplatek ve výši 47 216 Kč, vyměřený z přisouzené částky 944 303 Kč podle položky 1 bod b) Sazebníku, uložil soud I. stupně žalovaným 1/,2/ uhradit státu společně a nerozdílně.
- 11) Tento rozsudek napadla každá ze žalovaných 1/, 2/ včasným a přípustným odvoláním v rozsahu, v němž jim byla uložena povinnost zaplatit žalobkyni úrok z prodlení z přisouzené náhrady za ztížení společenského uplatnění 872 382 Kč. Žalovaná 1/ napadla částečně výrok III. a v celém rozsahu výrok V., tj. celkem co do zákonného úroku z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872.382 Kč od 10.10. 2017 do 10.4. 2019; žalovaná 2/ napadla částečně výrok III., a to co do zákonného úroku z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872.382 Kč od 18.12. 2018 do 10.4. 2019. Obě žalované dále výslovně napadly výrok VII., jímž bylo rozhodnuto o nákladech řízení mezi účastníky navzájem a výrok VIII. o povinnosti hradit soudní poplatek. Odvolací důvody podřadily § 205 odst. 2 písm. b) až g) o.s.ř.
- 12) Žalovaná 1/ s odkazem na skutkovou a právní argumentaci, uplatněnou v řízení před soudem I. stupně, namítala, **(a)** že není ve věci pasivně věcně legitimována, neboť jako leasingový pronajímatel vozidla, jehož provozem byla žalobkyni způsobena škoda na zdraví, s tímto vozidlem fyzicky nenakládá, neužívá jej k provozu na pozemních komunikacích, nýbrž pouze k podnikání formou poskytování finančních služeb, tedy není v právním postavení jeho provozovatele ve smyslu § 2927 o.z. Soud I. stupně vyvozoval právní postavení žalované 1/ jako „provozovatele“ škodícího vozidla z faktu, že je zapsána jako jeho vlastník v registru vozidel dle ust. § 2 odst. 15 zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních

komunikacích. Z důvodové zprávy k tomuto zákonu však vyplývá záměr zákonodárce vymežit „provozovatele“ vozidla jako subjekt, který s vozidlem nakládá v provozu na pozemních komunikacích tak, že ho užívá a má možnost fakticky ovlivnit jeho stav a provoz; **(b)** že žalovaná 1/ ani žalovaná 2/ se nedostaly do prodlení s úhradou plnění náhrady za ztížení společenského uplatnění žalobkyni, když žalobkyně neposkytla žalované 1/ ani žalované 2/ požadovanou součinnost pro ověření a následné uspokojení tohoto nároku v souvislosti s pojistnou událostí. Žalobkyně uplatnila nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění ve výši 2 500 000 Kč, která je trojnásobkem posléze přiznané částky a kterou požadovala zaplatit do 5 dnů od doručení výzvy, aniž ve výzvě nárok vymezila ve vazbě na alespoň orientační ohodnocení tvrzené ztráty jednotlivých dílčích schopností a kalkulaci výše náhrady a aniž tvrzení o existenci, resp. míře ztížení společenského uplatnění doložila. Za těchto okolností nelze od žádné průměrně rozumně uvažující osoby nelze očekávat, že bez jakýchkoli podkladů pouze na základě tvrzení uhradí ve lhůtě 5 dnů třetí osobě uvedenou částku; **(c)** žalobkyně zahájila soudní řízení vůči žalované 1/ účelově s cílem obohatit se získáním nákladů řízení, náklady řízení uplatněné v tomto řízení žalobkyni nebyly vynaloženy účelně. Žalobkyně ignorovala smysl a účel pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla podle zákona č. 168/1999 Sb. a efektivní možnost domoci se rychlého vyplacení náhrady řádným uplatněním přímého nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění podle § 9 zákona č. 168/1999 Sb. mimosoudní cestou z titulu pojistného vztahu založeného mezi žalovanou 1/ a žalovanou 2/. V řízení nebylo žalobkyni racionálně vysvětleno, proč zvolila složitější a časově a finančně náročnější způsob uplatnění nároku na náhradu újmy a proč neupřednostnila efektivnější cestu uspokojení svých nároků uplatněním nároků u žalované 2/, když byla velice dobře zpravena o existenci pojistné smlouvy uzavřené mezi žalovanými a o připravenosti žalované 2/ plnit. Za těchto okolností představuje zahájení soudního řízení proti žalované 1/ jednání v rozporu s dobrými mravy, které nemůže požívat ochrany a žalobkyni by proto nemělo být vůči žalované 1/ přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudem I stupně; **(d)** skutečnost, že žalobkyně zahájila proti žalované 1/ soudní řízení v rozporu s účelem a cíli úpravy povinného pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla zákonem č. 168/1999 Sb., by měla být zohledněna rovněž v rámci aplikace § 2 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb., o soudních poplatcích, závěrem, že na žalobkyni za okolností, které nastaly v daném případě, poplatková povinnost nepřešla.

- 13) Žalovaná 2/ v odvolání namítala, že žalobkyně před podáním žaloby neposkytla žalovaným 1/, 2/ žádné doklady či jiné důkazy prokazující existenci trvalých následků na její straně; existence zranění sama o sobě nemůže být dostatečným důvodem k domněnce, že žalobkyni nějaký nárok na náhradu ZSU svědčí. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení, ze dne 31. 10. 2016, kterým byla zamítnuta žádost žalobkyně o invalidní důchod, svědčilo spíše o opaku. Žalobkyně nereagovala na pokusy žalovaných předejít občanskému soudnímu řízení. Nepředložila ani žádný posudek či jinou listinu konstatující existenci nároku natož jeho výši, nereagovala ani na nabídky, že by bylo možno takový posudek zpracovat na náklady žalované. Nebyl poskytnut souhlas k vypracování posouzení, nebyla poskytnuta zdravotní dokumentace za dobu léčení od odborných lékařů, atd., zkráceně nebyla poskytnuta byť minimální součinnost. Žalobkyně poskytla žalované 2/ součinnost až v průběhu soudního řízení a podrobila se vyšetření znalcem, na němž se strany shodly. Tento postup žalovaná 2/ žalobkyni bezúspěšně navrhovala před podáním žaloby, jako rutinní postup při likvidaci pojistné události, aplikovaný za účelem předejití vzniku soudního sporu. Podání žaloby proti žalovaným 1/, 2/ o zaplacení náhrady za ztížení společenského uplatnění bylo tedy zcela bezdůvodné a sledovalo jiné cíle nežli ochranu práva žalobkyně. Z uvedených důvodů žalovaná 2/ navrhla, aby odvolací soud změnou rozsudku soudu I stupně ve výroku III. žalobu zamítl v části, již byl žalobkyni přiznán úrok z prodlení z částky 872 382 Kč od 18. 12. 2018 do 10. 4. 2019, kdy byl zpracován posudek č. 2/2019 znalce MUDr. Jaroslava B., jímž byl nárok v řízení poprvé po věcné stránce řádně vymezen a jeho výše kvantifikována podle Metodiky Nejvyššího soudu.

- 14) Žalobkyně ve vyjádření k odvolání žalované 1/ a žalované 2/ navrhla potvrzení rozsudku soudu I. stupně. Žalobkyně vyzvala žalovanou 1/k zaplacení náhrady za ztížení společenského uplatnění dopisem ze dne 2. 10. 2017, s lhůtou k plnění dle ustanovení § 1959 o.z., a žalovaná jí náhradu újmy vyplatila až na základě rozsudku soudu I. stupně dne 28. 1. 2020, tedy téměř dva a půl roku poté. Žalovaná 1) svoji polemiku s rozhodnutím soudu stran povinnosti zaplatit žalobkyni úrok z prodlení zakládá na argumentaci, že „neporušila žádnou svou povinnost a ani nezavinila zahájení soudního řízení a ani vznik nákladů stran ani státu, není tudíž dán důvod pro to, aby jí byla ukládána v této souvislosti jakákoli povinnost“ a že se společně se žalovanou 2) „nedostaly do prodlení s vyplacením plnění v souvislosti s pojistnou událostí“, s tím, že neměly k dispozici potřebné podklady pro posouzení rozsahu tvrzeného ztížení společenského uplatnění žalobkyně. Žalobkyně má však za to, že požadavek na doložení důvodnosti nároku na zaplacení konkrétní částky, požadované z důvodu náhrady za ztížení společenského uplatnění nemá oporu v hmotném právu. Argumentace absencí porušení právní povinnosti (za situace objektivní odpovědnosti žalované 1/, jako provozovatele motorového vozidla, za újmu jeho provozem způsobenou) je ve vztahu k prodlení žalovaných se zaplacením náhrady vzniklé újmy a nároku na úrok z prodlení zcela irelevantní.
- 15) Žalobkyně se dovolávala závěrů nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 2149/17 ze dne 10. 12. 2019, v němž se Ústavní soud zabýval otázkou přiznání úroků z prodlení z náhrady nemajetkové újmy pozůstalých podle § 13 odst. 2 obč. zák., s tím, že nárok na úroky z prodlení při náhradě nemajetkové újmy v penězích přísluší již ode dne následujícího poté, co žalobce povinného vyzval k plnění. Odkázal rovněž na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 27. 6. 2018 č. j. 91 Co 75/2018, v němž odvolací soud konstatoval, že „(..) se neztotožnil se závěry soudu I. stupně ohledně počátku prodlení žalovaného se zaplacením přiznané částky, když prodlení nastalo už dle první výzvy žalobce ze dne 28. 11. 2014, neboť počátek prodlení zakládá výzva k zaplacení a není stanoven požadavek na doložení uplatněného nároku. Prodlení tak nastalo v souladu s § 1959 o. z. 5 dnů po doručení výzvy, a to dne 2. 12. 2014.“ Žalobkyně se ohradila proti tvrzení, že žalované 2/ neposkytla součinnost k provedení šetření rozsahu nároku na plnění náhrady za ztížení společenského uplatnění podle § 9 odst. 3 zákona č. 168/1999 Sb.; v této souvislosti uvedla řadu konkrétních, nicméně nerelevantních okolností, neboť se týkaly postupu při uplatnění nároku na náhradu bolestného, který není odvoláním napaden. Žalobkyně dále zpochybňovala tvrzení, že žalované byly připraveny plnit náhradu za ztížení společenského uplatnění z pojištění. Poukazovala na to, že žalované tuto náhradu nezaplatily bezprostředně poté, kdy se seznámily v květnu 2019 se závěry znaleckého posudku MUDr. B., CSc., jímž byl kvantifikován nárok žalobkyně na náhradu za ztížení společenského uplatnění, a plnění poskytly až na základě rozsudku soudu I. stupně v lednu 2020. Ohledně žalovanou 1) namítané skutečnosti, že žalobkyně „obešla zákon“, když nárok prioritně neuplatnila u pojistitele, žalobkyně zdůraznila, že je pouze právem, nikoli povinností poškozeného, uplatnit svůj nárok na náhradu újmy vzniklé ublížením na zdraví u příslušného pojistitele, s nímž jej nepojí žádný smluvní vztah. Pokud jde o návrh žalované 2), aby žalobkyni nebyla přiznána náhrada nákladů řízení, žalobkyně připomněla, že součástí soudem I. stupně přiznaných nákladů řízení jsou též náklady za žalobkyni zaplacené znalecké posudky ve výši 5 000,- Kč (posudek MUDr. H.) a 10 000 Kč (posudek MUDr. B.), s tím, že by postrádalo logiku, aby tyto hotové náklady nesla žalobkyně. Žalobkyně byla v základu nároku úspěšná, a soud I. stupně jí tak zcela v souladu s příslušnými ustanoveními o. s. ř. přiznal náhradu nákladů řízení kalkulovanou z přiznaného odškodnění.
- 16) Odvolací soud rozhodl o tomto odvolání žalobkyně již rozsudkem ze dne 8.7. 2020, č.j. 18 Co 189/2020 – 502 tak, že výrokem I. rozsudek soudu I. stupně potvrdil ve výroku III., v části, jíž bylo rozhodnuto o úroku z prodlení z částky 872 382 Kč, pokud jím byla žalovaným 1/, 2/ uložena povinnost zaplatit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872 382 Kč, od 31. 5. 2019

do zaplacení, s tím, že plněním jedné z nich zaniká v rozsahu tohoto plnění povinnost druhé z nich. Ve zbývajícím rozsahu, tj. pokud byla ve výroku III. rozsudku soudu I. stupně žalované 1/ a žalované 2/ uložena povinnost zaplatit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872 382 Kč, od 18. 12. 2018 do 30. 5. 2019, žalobu zamítl. Ve výroku V. rozsudek soudu I. stupně změnil tak, že zamítl žalobu s návrhem na uložení povinnosti žalované 1/ zaplatit žalobkyni úrok z prodlení ve výši 8,05% ročně z částky 872 382 Kč, od 10. 10. 2017 do 17. 12. 2018.

- 17) Odvolací soud dále potvrdil rozsudek soudu I. stupně ve výroku VIII. o soudním poplatku (část výroku I. rozsudku odvolacího soudu), rozhodl, že žalobkyně a žalovaná 1/ nemají navzájem právo na náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně (výrok II.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni k rukám jejího právního zástupce náhradu nákladů řízení před soudem I. stupně ve výši 132 527,30 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok III.), uložil žalobkyni povinnost zaplatit žalované 1/ k rukám jejího právního zástupce náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 22 473,20 Kč, do 3 dnů od právní moci rozsudku (výrok IV.) a dále rozhodl, že žalobkyně a žalovaná 2/ nemají navzájem právo na náhradu nákladů odvolacího řízení (výrok V.).
- 18) Odvolací soud vyšel ze skutkových zjištění soudu I. stupně. Po právní stránce vzal v úvahu, že proti každé ze žalovaných 1/, 2/ byl uplatněn jiný typ nároku s odlišně upraveným vznikem povinnosti k plnění. Žalovaná 1) jako provozovatelka vozidla je povinna zaplatit žalobkyni náhradu za ztížení společenského uplatnění podle § 2927 a § 2958 o. z., a to na základě výzvy žalobkyně. Výzva k plnění ze dne 2. 10. 2017 však neobsahovala skutkové vylíčení důvodů, v nichž žalobkyně spatřovala ztížení svého společenského uplatnění ve vazbě na výpočet celkového stupně postižení podle Metodiky, respektive kvantifikaci dílčích postižení způsobem, zdůvodňujícím požadavek na zaplacení 2 500 000 Kč, ani důkazy osvědčující tvrzení o existenci ztížení společenského uplatnění žalobkyně. Řádnou výzvou k plnění pak nebyla ani žaloba, podaná k soudu dne 17. 10. 2017, když ani ta neobsahovala dostatek skutkových tvrzení a musela být upřesněna postupem podle § 43 o. s. ř. Poprvé byl rozsah ztížení společenského uplatnění ve vztahu k žalované 1) objektivizován až znaleckým posudkem, doručeným žalované 1/ dne 14. 5. 2019, proto nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění žalobkyně se stal ve vztahu k žalované 1/ splatným až dne 15. 5. 2019. Žalované 2/ teprve doručení znaleckého posudku o ztížení společenského uplatnění dne 15. 5. 2019 umožnilo ukončit šetření podle § 9 odst. 2 zákona o pojištění odpovědnosti, proto se nárok vůči ní stal splatným dne 30. 5. 2019, neboť výzva žalobkyně k zaplacení pojistného plnění za ztížení jejího společenského uplatnění ze dne 2. 10. 2017, doručená žalované 2/ dne 6. 10. 2017 prostřednictvím žalované 1)/ vykazovala shora popsané vady, a proto nemohla přivodit splatnost nároku ani ve vztahu k žalované 2/. Splatnost nenastala ani na základě výzvy k plnění ze dne 6. 12. 2018, protože ta nastává za splnění podmínek § 9 odst. 2 zákona o pojištění odpovědnosti přímo ze zákona. Tříměsíční lhůta pro ukončení šetření pojistitele podle § 9 odst. 3 zákona o pojištění odpovědnosti se v daném případě nemohla uplatnit, protože žalobkyně žalované 2/ neposkytla součinnost pro ověření existence nároku a jeho výše.
- 19) Právní závěr odvolacího soudu, že „výzva žalobkyně k plnění adresovaná žalované 1/ ze dne 2. 10. 2017 nebyla výzvou řádnou, neboť neobsahovala skutkové vylíčení důvodů, v nichž žalobkyně spatřovala ztížení svého společenského uplatnění ve vazbě na výpočet celkového stupně postižení podle Metodiky, respektive kvantifikaci dílčích postižení způsobem, zdůvodňujícím požadavek na zaplacení 2 500 000 Kč, ani důkazy osvědčující tvrzení o existenci ztížení společenského uplatnění žalobkyně, a řádnou výzvou k plnění nebyla ani žaloba proti žalované 1/, podaná k soudu dne 17. 10. 2017, když ani ta neobsahovala dostatek skutkových tvrzení a musela být upřesněna postupem podle § 43 o. s. ř.“, neobstál v řízení o dovolání, které proti rozsudku odvolacího soudu podala žalobkyně. Nejvyšší soud rozsudkem ze dne 16.2. 2022, č.j. 25Cdo 3697/2020- 543, rozsudek odvolacího soudu zrušil v části výroku I, kterou byl změněn rozsudek soudu I. stupně tak, že se žaloba proti žalované 1) zamítá co do 8,05% ročního úroku z prodlení z částky 872 382 Kč od 10. 10. 2017 do 30. 5. 2019, a ve výrocích II a IV o náhradě nákladů řízení mezi žalobkyní a žalovanou

- 1) . Ve zbývajícím rozsahu dovolání žalobkyně odmítl a rozhodl o nákladech dovolacího řízení mezi žalobkyní a žalovanou 2/.
- 20) Další řízení před odvolacím soudem bylo proto vedeno mezi žalobkyní a žalovanou 1/ , a to – ve věci samé , o nároku žalobkyně na zaplacení úroku z prodlení v zákonné výši 8,05% ročně z (přisouzené) částky 872.382 Kč, odpovídající náhradě za ztížení společenského uplatnění žalobkyně, za dobu od 10.10. 2017, tj. ode dne splatnosti náhrady, určené žalobkyní ve výzvě žalované 1/ ze dne 2.10. 2017 k zaplacení náhrady za ztížení společenského uplatnění ve výši 2.500.000 Kč, do 10.4. 2019, jímž žalovaná 1/ omezila rozsah svého odvolání a jímž byl datován znalecký posudek MUDr. B., zpracovaný v řízení k objektivizaci nároku na náhradu za ztížení společenského uplatnění žalobkyně.
- 21) Nejvyšší soud vysvětlil, že ze žádného zákonného ustanovení nevyplývá povinnost poškozeného připojit k výzvě k náhradě újmy důkazy prokazující její existenci či výši. Aby však výzva vyvolala zamýšlené účinky, je nezbytné, aby poškozeným požadované plnění bylo dostatečně identifikováno tak, aby bylo zřejmé, o jaký nárok a o jaké plnění se jedná, u peněžitého plnění, jaká je jeho výše. V případě újmy na zdraví je třeba zejména uvést, zda je požadováno bolestné, náhrada za ztížení společenského uplatnění či některý z dalších nároků (např. náhrada nákladů léčení, další nemajetková újma) a v jaké výši, a uplatněné nároky skutkově vymezit. Výzvu žalobkyně žalované 1/ k plnění náhrady za ztížení společenského uplatnění ze dne 2. 10. 2017 zhodnotil dovolací soud tak, že obsahuje požadavek na náhradu „za ztížení společenského uplatnění a další nemajetkovou újmu“ ve výši 2 500 000 Kč, jako následku dopravní nehody vozidla provozovaného žalovanou 1), a jsou v ní popsány podrobně obtíže, jimiž žalobkyně trpí a v nichž spatřuje omezení v obvyklém způsobu svého života; ve výzvě je sice uvedeno, že jde o náhradu za ztížení společenského uplatnění a další nemajetkovou újmu, veškeré vylíčení skutkových okolností však je zaměřeno jen na popis škodní události, poškození zdraví žalobkyně a omezení v obvyklém způsobu jejího života, které je jejich následkem. Ačkoli tedy výzva nárok pojmenovává zákonnými termíny „ztížení společenského uplatnění“ a „další nemajetková újma“, nečiní tato nadbytečná zmínka o „další nemajetkové újmě“ výzvu k plnění do té míry nejasnou a neurčitou, aby bylo možno uzavřít, že její doručení žalované 1) nevyvolalo účinky podle § 1958 odst. 2 o. z., neboť z jejího obsahu jasně vyplývá, že obtíže, jimiž žalobkyně trpí, jsou podřaditelné jen pod pojem ztížení společenského uplatnění. Nárok totiž není identifikován tím, jak jej věřitel nazve či dokonce právně kvalifikuje, ale tím, jak jej skutkově vymezí. Popis obtíží žalobkyně i údaje o tom, z jakého důvodu za ně má odpovídat žalovaná 1), jsou zcela konkrétní a srozumitelné, žádnou neurčitostí netrpí.
- 22) Odvolací soud opětovně na základě výše uvedeného odvolání žalované 1/ opětovně přezkoumal napadený rozsudek a řízení mu předcházející podle § 212 a § 212a o.s.ř. Vycházel z výše uvedeného závazného právního názoru dovolacího soudu, že výzva žalobkyně žalované 1/ ze dne 2. 10. 2017 k plnění náhrady za ztížení společenského uplatnění ve výši 2 500 000 Kč, s podrobným popisem obtíží, jimiž žalobkyně trpí a v nichž spatřuje omezení v obvyklém způsobu svého života, je do té míry jasná a určitá, že „vyvolala účinky podle § 1958 odst. 2 o.z.“.
- 23) Podle § 1958 o.z. je-li čas plnění přesně ujednáno nebo jinak stanoven, je dlužník povinen plnit i bez vyzvání věřitele (odst. 1). Neujedná-li strany, kdy má dlužník splnit dluh, může věřitel požadovat plnění ihned a dlužník je poté povinen splnit bez zbytečného odkladu (odst. 2).
- 24) Z citovaného ustanovení § 1958 odst. 2 o.z. tedy vyplývá, že dluh, jehož čas plnění není přesně ujednáno nebo jinak stanoven, se stane splatným, pokud 1) věřitel dlužníka o plnění požádá (vyzve) a poté 2) uplyne lhůta k plnění („bez zbytečného odkladu“).

- 25) Z jazykového výkladu citovaného ustanovení vyplývá, že o splnění dluhu může věřitel dlužníka požádat „ihned“, tedy bezprostředně po vzniku dluhu, a to dobu do pěti dnů, při dodávce potravin nebo surovin do dvou dnů a při dodávce strojírenských výrobků do deseti dnů (§ 1559 písm. e) o.z.). Na základě řádné výzvy je pak dlužník povinen k plnění „ bez zbytečného odkladu“. Z uvedeného rovněž vyplývá, že uplynutí lhůty splatnosti, určené věřitelem ve výzvě k plnění, o němž nebylo sjednáno, kdy má dlužník dluh splnit, je z hlediska úvahy, kdy se dlužník ocitl v prodlení, významná, pouze pokud stanoví ke splnění lhůtu delší, než lhůtu, která ve vztahu ke konkrétním okolnostem představuje lhůtu k plnění „ bez zbytečného odkladu“.
- 26) Splatnost pohledávky na náhradu škody, resp. nemajetkové újmy, o kterou se jedná v souzené věci, není zákonem stanovena. Za den splatnosti se tak považuje den, kdy uplynula lhůta bez zbytečného odkladu poté, co byl dlužník věřitelem požádán o plnění (§ 1958 odst. 2 o.z.). Odvolací soud je vázán právním názorem dovolacího soudu, že výzva žalobkyně ze dne 2.10.2017 žalované 1/ k plnění částky 2,5 mio Kč z důvodu náhrady za ZSU za kvalifikovanou žádost věřitele (žalobkyně) o plnění lze považovat výzvu žalobkyně žalované 1/ k plnění částky 2,5 mio Kč z důvodu náhrady za ZSU.
- 27) V posuzované věci z obsahu spisu ve spojení se závazným právním názorem dovolacího soudu , podle něhož výzva žalobkyně ze dne 2.10.2017 žalované 1/ k plnění částky 2,5 mio Kč z důvodu náhrady za ZSU představuje z obsahového hlediska kvalifikovanou žádost věřitele (žalobkyně) o plnění, vyplývá, že žalovaná 1/ (řádně) žalobkyni vyzvána k zaplacení částky 2,5 mio Kč na náhradu za ZSU s účinky předvídanými v § 1958 odst. 2 o. z. Jinými slovy řečeno, samotné doručení výzvy k plnění nečinilo dluh splatným, bylo nutné, aby uplynula lhůta k plnění. Žalovaná 1/ tedy dnem doručení výzvy, tj. dne 4.10.2017, vznikla povinnost uspokojit pohledávku žalobkyně na zaplacení náhrady za ZSU ve lhůtě „bez zbytečného odkladu“.
- 28) Odvolací soud se proto v rámci úvahy, kdy se žalovaná 1/ ocitla v prodlení s plněním náhrady za ZSU zabýval vymezením lhůty „ bez zbytečného odkladu“ ve vztahu ke skutkovým zjištěním ohledně okolností uplatnění nároku, která byla v řízení učiněna.
- 29) Vyšel přitom z odvoláním nenapadených skutkových zjištění soudu I. stupně, že dne 8. 10. 2015 v 15:15 hodin byla žalobkyně při přecházení vozovky na vyznačeném přechodu pro chodce sražena osobním automobilem, jehož vlastníkem a provozovatelem byla žalovaná 1/; vozidlo na základě smlouvy o nájmu movité věci č. xxx ze dne 9. 12. 2014, uzavřené žalovanou 1/ jako leasingovým pronajímatelem, užívala společnost xxx. Pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem tohoto vozidla bylo sjednáno žalovanou 1/ jako pojistníkem a pojištěným s Kooperativa pojišťovnou, a.s. (žalovaná 2/). Při střetu s vozidlem utrpěla žalobkyně těžká zranění, pro něž byla hospitalizována na traumatologii 25 dnů a dalších 37 dnů na oddělení následné rehabilitační péče. Česká správa sociálního zabezpečení rozhodnutím ze dne 31. 10. 2016 zamítla žádost žalobkyně o invalidní důchod. Žalovaná 2/ vedla předmětnou dopravní nehodu jako pojistnou událost číslo xxx, vzniklou 8. 10. 2015, pojištěný ALD Automotive s.r.o., pojištěné vozidlo Opel Combo III, RZ: xxx; žalobkyni vyplatila na pojistném plnění před zahájením řízení částku 2 965 Kč za poškozené oblečení, bolestné 506 x 256.28 Kč – tj. 129 971 Kč a poplatek za posudek 2 100 Kč. Před podáním (této) žaloby vyzvala žalobkyně žalovanou 1/ k úhradě částky 2 500 000 Kč dopisem ze dne 2. 10. 2017 a před podáním žaloby proti žalované 1/ s požadavkem na úhradu bolestného ve výši 74 875 Kč (původně sp. zn. 26 C 404/2017), vyzvala žalobkyně žalovanou 1/ k úhradě této částky výzvou ze dne 13. 11. 2017. Žalovaná na obě výzvy reagovala obratem (dopisem ze dne 9. 10. 2017, resp. 15. 11. 2017), s výzvou k uplatnění nároku vůči pojistiteli – žalované 2/. Ve věci odškodnění ztížení společenského uplatnění a další nemajetkové újmy v celkové výši 2 500 000 Kč vyzvala žalovaná 2/ žalobkyni (na základě oznámení žalované 1/ o uplatnění tohoto nároku žalobkyní) dopisem ze dne 6. 10. 2017 k udělení souhlasu s vypracováním znaleckého posudku, k doložení kompletní zdravotní

dokumentace po celou dobu léčení a k podrobení se osobnímu vyšetření certifikovaným znalcem, za účelem posouzení oprávněnosti nároku, který nebyl dosud ze strany poškozené nijak doložen. Součinnost žalobkyně za účelem ověření důvodnosti požadovaných částek provedením šetření pojistitele byla ze strany žalované 2/ marně opakovaně vyžadována (urgence s poučením ze dne 27. 11. 2017). Před podáním návrhu na povolení vstupu žalované 2/ do řízení jako další žalovaná vyzvala žalobkyně žalovanou 2/ k úhradě částky ve výši 2 571 921 Kč do 5 dnů od doručení výzvy dopisem ze dne 6. 12. 2018. Žalobkyně požadovala zaplacení částky 71 921 Kč na základě znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, o zhodnocení bolestného podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o.z., ze dne 6. 11. 2017, vypracovaným MUDr. Pavlem H., Ph.D., MHA, soudním znalcem, obsahujícího závěr, že celková částka bolestného činí 797,5 bodů x 256,86 Kč/bod (rok 2014) = 204 845,85 Kč; znalec vycházel z analýzy zdravotnické dokumentace a dosavadního průběhu léčení. Odlišně od znalce, který zdravotní dokumentaci posuzoval na základě požadavku žalované 2/, hodnotil bolest spojenou se zavedením permanentního močového katetru dne 8. 10. 2015. V řízení byl zpracován další posudek o bolestném, a to znalcem MUDr. Jaroslavem B. (posudek č. 6/2019 ze dne 10. 4. 2019). Znalec stanovil výši bolestného částkou 234 126,55 Kč, když částku, k níž dospěl znalec MUDr. H., Ph.D., MHA, doporučil vzhledem k dlouhodobé, bolestivé a obtížné rehabilitaci, navýšit položky o 10 %. Žalobkyní tvrzené ztížení společenského uplatnění bylo objektivizováno až v průběhu sporu, a to posudkem znalce MUDr. Jaroslava B., na jehož osobě se účastníci shodli, č. 2/2019, ze dne 10. 4. 2019; znalec po vyšetření žalobkyně a analýze příslušné zdravotní dokumentace zhodnotil ztížení společenského uplatnění podle osnovy sestavené podle Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví podle § 2958 o.z. a dospěl k výši náhrady 872 382 Kč.

- 30) Při výkladu neurčitého právního pojmu „ bez zbytečného odkladu“ vzal odvolací soud obecně v úvahu, že v rámci úvahy o určení délky lhůty „bez zbytečného odkladu“ ve smyslu § 1958 odst. 2 o.z. je namístě vyvážit práva a povinnosti dlužníka a věřitele tak, že dlužníkovi musí být poskytnut čas objektivně nezbytný pro přípravu plnění a vlastní splnění a žalobkyně jako věřitel naopak nesmí být nucena čekat na plnění příliš dlouho.
- 31) Současně odvolací soud vycházel z vymezení lhůty „ bez zbytečného odkladu“, podaného v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 10. 12. 2013, sp. zn. 32 Cdo 2484/2012 (*v kontextu odstoupení od smlouvy podle § 345 odst. 1 ObchZ*), tak, že „Z časového určení „bez zbytečného odkladu“ je třeba dovodit, že jde o velmi krátkou lhůtu, již je míněno bezodkladně, neprodleně, bezprostřední či okamžité jednání směřující ke splnění povinnosti či k učinění právního úkonu či jiného projevu vůle, přičemž doba trvání lhůty bude záviset na okolnostech konkrétního případu. ... Je třeba vždy zkontrolovat, zda dlužník bezodkladně využil všechny možnosti pro splnění této povinnosti, případně jaké skutečnosti mu v tom bránily. ... Jde o lhůtu v řádu dnů, maximálně týdnů, v co nejkratším časovém úseku, přičemž v praxi je nutno tento pojem vykládat podle konkrétního případu v závislosti od účelu, který chce zákonodárce konkrétním ustanovením za pomoci tohoto pojmu dosáhnout.“
- 32) Přestože posouzení lhůty „bez zbytečného odkladu“ v případě plnění peněžitého dluhu vede k závěru, že lhůta k plnění bude zpravidla určena v řádu dnů, je podle názoru odvolacího soudu nutno rozlišovat mezi peněžitými dluhy, které dlužník předvídal a výzvu věřitele očekával a dluhy, o jejichž výši a existenci se dlužník prostřednictvím výzvy k plnění teprve dozvěděl, jako v daném případě, kdy se žalovaná 1/ o svém závazku k náhradě za ztížení společenského uplatnění dozvěděla poprvé z výzvy k plnění ze dne 2.10.2017. Spravedlivě určená lhůta k plnění „ bez zbytečného odkladu“ bude již z tohoto důvodu nutně delší než žalobkyní ve výzvě ze dne 2.10.2017 jednostranně vymezená lhůta k plnění do 5 dnů od doručení výzvy.
- 33) Odvolací soud posuzoval objektivně, kolik času žalovaná 1/ jako dlužník z titulu náhrady za ztížení společenského uplatnění potřebovala na plnění; přihlížel přitom k okolnostem konkrétního případu, tj. že žalobkyně ve výzvě k plnění skutkově vymezila nárok na náhradu za ztížení

společenského uplatnění, které je důsledkem dopravní nehody způsobené provozem vozidla ve vlastnictví žalované 1/, že odpovědnost za škodu způsobenou tímto vozidlem byla pojištěna podle zákona č. 168/1999 Sb. u žalované 2/, že žalovaná 1/ se bezprostředně po obdržení výzvy obrátila na pojistitele – žalovanou 2/ s nárokem na likvidaci škody, žalobkyni informovala a že z nárok na náhradu za ztížení společenského uplatnění ve výši 2,500.000 Kč byl posléze shledán důvodným v rozsahu částky 872.382 Kč, tj. v rozsahu cca 30% peněžitého plnění, požadovaného výzvou k plnění ze dne 2.10.2017.

- 34) Žalobkyně ve výzvě k plnění uvedla popis újmy, která je souhrnně označována jako ztížení společenského uplatnění, výčtem trvalých následků úrazu. Z porovnání požadované částky 2,500.000 Kč s částkou 872.382 Kč, posléze zjištěnou jako adekvátní náhrada za ZSU žalobkyně po provedení vůbec první objektivizace trvalých následků dopravní nehody na zdraví žalobkyně a určení částky náhrady znaleckým posudkem MUDr. B., datovaným 10.4.2019, vyplývá, že předběžné (laické) posouzení obsahu výzvy co do vymezení trvalých následků podle Metodiky vede k závěru, že požadovaná částka je značně nadhodnocená, takže bylo nutno učinit další kroky ke zpřesnění částky, která by měla představovat adekvátní náhradu za ZSU.
- 35) Neurčitý právní výraz „ bez zbytečného odkladu “ odvolací soud pro daný případ vyložil ve vztahu k typu nároku tak, že jde o nárok, který není možné uspokojit bez toho, aby si odpovědný subjekt (žalovaná 1/), který je povinen postupovat s péčí řádného hospodáře, a může odškodnit jednotlivé nároky až poté, co bude zřejmá jejich existence a výše, provedl alespoň základní šetření ohledně důvodnosti a výše uplatněného nároku.
- 36) Žalovaná 1/ poté, kdy obdržela výzvu k plnění z 2.10.2017, informovala žalobkyni o tom, že je pojištěna, vyzvala ji k tomu, aby se s pojišťovnou spojila. Bylo prokázáno, že žalobkyně se nepodrobila vyšetření nabízenému pojistitelem žalované 1/, ani nedoložila soukromý znalecký posudek s kvantifikací nároku. Nárok na odškodnění trvalých následků dopravní nehody na zdraví žalobkyně byl poprvé objektivizován až v soudním řízení znaleckým posudkem MUDr. B., datovaným 10.4.2019, jímž byla současně určena částka 872.382 Kč jako adekvátní náhrada za ZSU. Teprve po získání tohoto podkladu, odůvodňujícího nárok žalobkyně, skončila lhůta k plnění „ bez zbytečného odkladu “, která žalované 1/ počala běžet v důsledku doručení řádné výzvy k plnění ze dne 2.10.2017.
- 37) Žalovaná 1/ (ani žalovaná 2/) se od počátku nevyhýbaly své povinnosti nahradit žalobkyni újmu na zdraví odpovídající ztížení společenského uplatnění. Nicméně žalobkyně svým postupem, kdy neposkytla žalované 1/ ani pojistiteli součinnost formou podrobení se lékařskému vyšetření u smluvního lékaře pojišťovny a nepřistoupila ani na návrh, aby pro účely plnění náhrady za ztížení společenského uplatnění poskytla lékařské zprávy, resp. zhodnocení újmy formou soukromého znaleckého posudku, způsobila, že nárok byl poprvé objektivizován až v soudním řízení znaleckým posudkem zpracovaným dne 10.4.2019.
- 38) Za těchto okolností by určení lhůty „ bez zbytečného odkladu “ po obdržení řádné výzvy k plnění datem dřívejším než je datum zpracování znaleckého posudku MUDr. B., tj. poskytnutí soudní ochrany požadavku žalobkyně na úrok z prodlení, nevycházelo ze smyslu institutu prodlení a aprobovalo by zneužití institutu prodlení – jako hrozby sankce za nesplnění požadavku na peněžité plnění vyjádřeného ve výzvě k plnění, k poškození žalované 1/ jako dlužníka. Za takového stavu by úroky z prodlení v dané věci neplnily svou funkci a smysl, tedy postihnout dlužníka za to, že se vyhýbá své povinnosti plnit na určitou pohledávku, nýbrž by pouze navyšovaly nároky přiznané žalobkyni. Pokud žalobkyně v dovolání brojila proti skutkovému závěru, že žalovaná 1/ ani žalovaná 2/ se nevyhýbaly povinnosti plnit náhradu za ztížení společenského uplatnění, činí tak formou analýzy korespondence žalobkyně a žalovaných 1/, 2/ z období po vydání posudku

MUDr. B., tedy z období po 10.4.2019, které je z hlediska výše uvedených důvodů pro posouzení obsahu pojmu „ bez zbytečného odkladu“ nevýznamné.

- 39) Na základě z výše uvedeného vyplývajícího zásadního závěru, že žalovaná 1/ se do prodlení s plněním dostala až po dni 10.4.2019 (když závěr soudu I. stupně, že její prodlení s plněním částky 872.382 Kč trvalo od 11.4.2019 do zaplacení, v odvolání nezpochybňuje), odvolací soud rozsudek soudu I. stupně ve vztahu mezi žalobkyní a žalovanou 1/ v odvoláním napadené části výroku III. (tj. za dobu od 18.12.2018 do 10.4.2019) a ve výroku V. (tj. za dobu od 10.10.2017 do 17.12.2018) podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. změnil a žalobu zamítl.
- 40) Vzhledem ke změně rozsudku soudu I. stupně odvolací soud podle § 224 odst. 1,2 o.s.ř. opětovně rozhodoval o nákladech řízení před soudem I. stupně mezi žalobkyní a žalovanou 1/. Dospěl k závěru, že náklady, které žalobkyni vznikly v důsledku vedení řízení proti žalované 1/, nebyly vynaloženy na účelné uplatňování práva ve smyslu § 142 ods.t 1 o.s.ř. Odvolací soud proto rozhodl, že žalobkyně (která nároky na náhradu újmy na zdraví vůči žalované 1/ uplatnila zčásti úspěšně) nemá proti žalované 1/ právo na náhradu nákladů řízení.
- 41) Smyslem právní úpravy pojištění odpovědnosti z provozu vozidla provedené zákonem č. 168/1999 Sb. je vytvořit předpoklady k úhradě škod způsobených provozem vozidel třetím osobám a zabezpečit oprávněné nároky těchto osob. Proto uvedená právní úprava zakotvuje v § 9 cit. zákona možnost uplatnění nároku poškozeného na plnění přímo u pojistitele, aby se tak poškozený vůbec nemusel domáhat svého nároku v soudním řízení proti škůdci. Pojistitel pak sám provede příslušná šetření k rozsahu jeho povinnosti plnit bez ohledu na případnou nesoučinnost pojištěného škůdce. Naopak pojištěný škůdce může legitimně očekávat, že nároky poškozeného, kryté pojištěním, za něj budou uspokojeny pojistitelem, bez zapojení jeho vlastních zdrojů.
- 42) Využití uvedeného zákonného nástroje umožňujícího poškozenému dosažení náhrady újmy způsobené provozem vozidla podle § 168/1999 Sb. přímo plněním pojistitele škůdce, je proto z hlediska minimalizace nákladů na dosažení náhrady újmy a z hlediska rychlosti tohoto procesu (vzhledem k zákonným lhůtám § 9 zákona č. 168/1999 Sb. pro postup pojistitele při likvidaci pojistné události) nejefektivnějším způsobem. Z ustanovení § 6, § 9 zákona č. 168/1999 Sb. vyplývá, že pro plnění pojistitele je zcela bez významu, zda poškozený uplatnil své nároky v soudním řízení též proti samotnému škůdci. Rozhodnutí v takovém soudním řízení nezakládá povinnost pojistitele plnit poškozenému a nejedná se ani o rozhodnutí ve smyslu § 9 odst. 2 zákona, od něhož by se odvíjela splatnost pojistného plnění. Náklady vynaložené poškozeným za účelem dosažení náhrady tohoto druhu újmy jiným zákonným způsobem (např. formou uplatnění nároku proti pojištěnému škůdci v adhezním řízení, resp. v civilním řízení), proto pouze zbytečně navyšují rozsah újmy poškozeného i škůdce. Z hlediska účelu, jímž je dosažení rychlé a levné ochrany práv poškozeného náhradou vzniklé újmy, s možností využití kapacit pojistitele při objektivizaci vzniklé škody a kvantifikaci výše náhrady, nelze obecně hodnotit tyto náklady jako účelně vynaložené, tím spíše za situace, že žaloba byla v daném případě podána rovněž proti pojistiteli odpovědnosti žalované 1/ za škodu způsobenou provozem vozidla.
- 43) V daném případě, kdy se žalobkyně neobrátila se svými nároky primárně na pojistitele žalované 1/ a ani k výzvě tohoto pojistitele mu neumožnila řádné šetření pojistné události, nelze jako účelně vynaložené ve smyslu § 142 odst. 1 o.s.ř. hodnotit náklady, které žalobkyně vynaložila na vedení řízení o náhradu újmy na zdraví proti žalované 1/ jako škůdci pojištěnému podle zákona č. 168/1999 Sb. Argumentace žalobkyně, že uplatnění nároků na náhradu újmy způsobené provozem vozidla proti pojistiteli škůdce podle § 9 zákona č. 168/1999 Sb. je právem, nikoli povinností poškozeného, zcela pomíjí hledisko účelnosti vynaložených nákladů, které je nutnou podmínkou pro přiznání jejich náhrady.

- 44) Pokud žalobkyně odůvodňovala zahájení řízení proti žalované 1/ tím, že neměla důvěru ke smluvnímu pojistiteli, jde o zástupný důvod; prostředkem pro řešení jakékoli případné (nadto žalobkyní nedůvodně předjímané) neshody s pojistitelem žalované 1/ ohledně výše náhrady za ZSU je uplatnění nároku v soudním řízení proti pojistiteli, které žalobkyně posléze vedla. Pojištěný škůdce, resp. osoba odpovědná za škodu, je oprávněn spolehnout se na pojištění jako nástroj umožňující poškozenému dosáhnout náhrady újmy a z hlediska rychlosti procesu jde o neefektivnější způsob a paralelní vedení řízení proti osobě odpovědné je nadbytečné.
- 45) Důvodná není ani námitka žalobkyně ohledně toho, že uplatnění nároku na náhradu škody je výhodnější než uplatnění nároku na pojistné plnění, vzhledem k rozdílnosti sazeb úroku prodlení (sazba 2T repo + 8 procentních bodů ve srovnání se sazbou diskont + 4 procentní body), a že tato výhoda odůvodňuje účelnost uplatnění nároku na náhradu škody. Ustanovení § 9 odst. 4 zákona č. 168/1999 Sb. upravuje úrok z prodlení výlučně jako sankci za nesplnění povinnosti uložené pojistiteli v odst. 3 tohoto ustanovení, tj. povinnosti provést ve stanovené lhůtě šetření škodní události. O tento případ se však v dané věci nejedná; předmětem sporu je nárok na výplatu pojistného plnění, u nějž prodlení pojistitele (žalované 2/) nastává uplynutím 15. dne od ukončení šetření škodní události (§ 9 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb.), a protože zákon č. 168/1999 Sb. neobsahuje speciální úpravu pro případ prodlení s poskytnutím pojistného plnění, nepřichází v úvahu jiný způsob určení výše úroků z prodlení než aplikace ustanovení § 1970 o.z. a nařízení vlády č. 351/2013 Sb. (srov. obdobně rozsudek NS ze dne 17.12.2009, sp. zn. 25 Cdo 895/2008).
- 46) O nákladech odvolacího řízení mezi žalobkyní a žalovanou 1/ bylo rozhodnuto podle § 224 odst. 1, § 142 odst. 2 o. s. ř. ve prospěch plně úspěšné žalované 1/, která má právo na náhradu nákladů, které se skládají z odměny advokáta vypočtené z částky 105 436 Kč (úrok ve výši 8,05 % p.a. za prodlení s plněním částky 872 382 Kč za 548 dnů , tj. dobu od 10. 10. 2017 do 10. 4. 2019, ve výši 5 340 Kč za jeden úkon právní služby (§ 1 odst. 2, § 6 odst. 1, § 7 bod 5, § 8 odst. 1 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif (dále jen „AT“)), a to za těchto 5 úkonů podle § 11 odst. 1 AT: sepis odvolání, vyjádření ze dne 7. 7. 2020 k replice žalobkyně, účast při jednání odvolacího soudu 8. 7. 2020, vyjádření k dovolání žalobkyně, účast při jednání odvolacího soudu 27.4.2022, tj. odměna 26 700 Kč, a z náhrady hotových výdajů advokáta stanovené paušální částkou 300 Kč za 1 úkon právní služby ve výši 1.500 Kč (§ 2 odst. 1 a § 13 odst. 4 AT) , a náhrady za daň z přidané hodnoty v sazbě 21% ve výši 5.922 Kč (§ 137 odst. 3 o.s.ř.) a soudního poplatku z odvolání (uhrazen 10. 3. 2020 ve výši 2.000 Kč), celkem tedy **36.122 Kč**.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR, do dvou měsíců od doručení rozhodnutí, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že napadené rozhodnutí odvolacího soudu závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak (§ 237, § 239 a § 240 odst. 1 o.s.ř.).

Praha 27. dubna 2022

JUDr. Marcela Kučerová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Barbora Charvátová